

Zápis z 20. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací (Výbor VaK) ze dne 16. 12. 2020

Místo konání: Jednání proběhlo formou videokonference.

Přítomní: Zástupci z řad MF, MPO, MŽP, HK ČR, SMO ČR, SMS ČR, ČMKOS, ASO ČR, ERÚ, ČSÚ, Úřadu vlády ČR a MZe. Elektronický seznam účastníků je veden u tajemníka Výboru VaK.

Pozvánka na jednání od Ing. Aleše Kendíka, náměstka pro řízení sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství a současně předsedy Výboru VaK, byla odeslána e-mailovou poštou dne 23. 11. 2020. Z důvodu epidemiologické situace v ČR a doporučení omezovat osobní účasti na jednáních, byla forma jednání pomocí videokonference.

1. Úvod

Předseda Výboru VaK Ing. Aleš Kendík (dále také jen „Předseda“) zahájil jednání v 10:00 hodin a přivítal zúčastněné. Konstatoval, že se Výbor schází na svém třetím jednání v roce 2020 podle pravidel Jednacího řádku.

Program jednání s přílohami pracovních podkladů byl rozeslán e-mailovou poštou dne 2. 12. 2020 s doplněním pracovních podkladů dne 11. 12. a dále 15. 12. 2020. K programu nebyly vzneseny žádné připomínky.

Předseda dále postoupil ke druhému bodu programu.

2. Informace MŽP k transformaci společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. ve vztahu k naplnění dotačních podmínek Operačního programu životní prostředí

Zástupce MŽP blíže informoval o posouzení transformace společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. (jako žadatele o dotační prostředky z OPŽP) na plnění dotačních podmínek OPŽP, tj. možnosti financovat investiční projekty výstavby infrastruktury z dotačních prostředků EU. Pro OPŽP je žadatelem 100% komunálně vlastněná vlastnická společnost Severočeská vodárenská společnost, a.s. (dále SVS, a.s.). SVS, a.s. se odkupem 50,1% akcií od akcionáře Veolia stala výlučným vlastníkem provozní společnosti – Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. (SČVK, a.s.). SČVK a.s. je majoritním vlastníkem nově založené servisní společnosti (ze 75%) s názvem Severočeská servisní a.s. (25% akcií vlastní Veolia Central & Eastern Europe S.A.). Informace o transformaci společnosti byly už také projednávány Výborem VaK.

MŽP a SFŽP provedly posouzení souladu provozní situace společnosti SVS a.s. s podmínkami OPŽP. Při transformaci žadatel dodržel všechny stanovené podmínky, jako např. zastropování výše některých nákladových položek a stanovení přiměřeného zisku, které jsou součástí provozní a servisní smlouvy a splňují pravidla OPŽP. Ministerstvo pro místní rozvoj ve svém stanovisku konstatovalo naplnění podmínek zákona č. 134/2016 Sb. (o zadávání veřejných zakázek) při uzavření provozní smlouvy o provozování mezi Severočeskou vodárenskou společností, a.s. a Severočeskými vodovody a kanalizacemi, a.s.

a také při uzavření servisní smlouvy mezi společnostmi Severočeské vodovody a kanalizace a.s. a Severočeská servisní, a.s.

Z posouzení vyplynulo, že nebyly nalezeny překážky související s modelem provozování, které by neumožnily SVS, a.s. žádat o dotační prostředky. SFŽP zařadilo do portfolia investiční projekt SVS a.s. týkající se výstavby nových kanalizací.

Posouzení důsledků transformace nebylo zaměřeno na zjišťování majetkové výhodnosti zvoleného modelu transformace pro vlastníka infrastruktury, protože to MŽP ani SFŽP nepřísluší.

Následně byla otevřena diskuse.

Zástupce SMS upozornil, že oproti původním informacím o transformaci SVS byla na Severočeskou servisní, a.s. převedena většina servisních a provozních činností souvisejících s provozováním vodohospodářské infrastruktury SVS. Zároveň jsou v servisní společnosti nastaveny vztahy mezi akcionáři SČVK a.s., majoritní vlastník nově založené servisní společnosti ze 75% a Veolia Central & Eastern Europe S.A. minoritní vlastník s 25% akcií nerovnoměrně. Na úrovni organizační zastupuje servisní společnost menšinový akcionář a stejně tak na úrovni dělení zisku je zvýhodněn menšinový akcionář. Takto nastavený model nezajišťuje základní předpoklad, a to obnova vodohospodářské infrastruktury z generovaných tržeb za vodné a stočné. Zároveň zástupce SMS vyjádřil obavu, aby nedocházelo k veřejné podpoře při financování projektů SVS z EU fondů soudržnosti.

V rámci diskuse upřesnil zástupce MF, že v rámci cenových kontrol je možné zkontrolovat všechny náklady z pohledu obvyklosti jejich výše, nepřímo tedy i všech zapojených dodavatelů a subdodavatelů provozní společnosti a tedy i servisní společnosti. Regulační pravidla pro výši přiměřeného zisku v případě servisní společnosti nelze uplatnit. MF může v rámci kontroly pouze posoudit, zda přiměřený zisk servisní společnosti dosahuje obvyklé výše v daném odvětví. Zástupce MŽP zdůraznil, že podle nastavení provozně servisního modelu nemá servisní společnost žádný vliv na stanovení výše ceny pro vodné a stočné. K nedovolené veřejné podpoře soukromého subjektu nedojde, protože dotace se poskytuje vlastníkově infrastruktury na výstavbu nové infrastruktury a vlastník SVS, a.s. je komunální společností.

Závěr:

Výbor VaK vzal předloženou informaci o výsledcích posouzení důsledků transformace společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. ve vztahu k naplnění dotačních podmínek Operačního programu životní prostředí na vědomí.

Předložená písemná informace tvoří přílohu č. 1 zápisu.

3. Informace MF k návrhu úprav cenové regulace v oblasti vodárenství pro rok 2022 – 2026

Zástupce MF prezentoval stav prací na revizi současného modelu cenové regulace oboru VaK v souvislosti s přípravou nového cenového výměru pro roky 2022 – 2026. MF provedlo dotazníkové šetření (mezi vlastníky a provozovateli působících na 90 % trhu), jehož cílem bylo zmapovat současný trh z pohledu používaného infrastrukturního majetku, jeho různých způsobů ocenění a rozdělení zisku mezi vlastníky a provozovatele. V současné době po

očistění dat MF vypracovává (ve spolupráci s jednotlivými subjekty) potřebné hlubší analýzy, na kterých testuje uvažované změny cenové regulace a jejich dopad do fungování odvětví VaK jakož i do účetnictví společností. Výsledky analýz pomohou nastavit potřebné hodnoty pro nový způsob výpočtu přiměřeného zisku. V rámci prezentace informoval o některých zjištěních týkajících se rozdílů v účetní zůstatkové hodnotě infrastrukturního majetku a hodnotě téhož majetku podle vybraných údajů majetkové evidence. Z porovnání váženého aritmetického průměru zisku na m³ u vody pitné prezentoval zjištění, že nejvyšší zisk na m³ dosahují subjekty provozující majetek prostřednictvím smíšeného modelu (vlastník infrastruktury je zároveň jejím provozovatelem). Dále informoval o průběhu vypořádávání připomínek členů Výboru VaK k „Návrhu cenové regulace VODA 2022“, který MF prezentovalo na předchozím jednání Výboru VaK. Upozornil na důležitost výsledku právě probíhajícího procesu novelizace vyhlášky č. 428/2001 Sb., která bude přímo ovlivňovat konečnou úpravu nově připravované cenové regulace VODA 2022.

Následně byla otevřena diskuse:

Předseda Výboru VaK upřesnil, že v rámci novely vyhlášky č. 428/2001 Sb. bylo mnoho definovaných věcí do připravovaného znění vyhlášky zaneseno, a ocenil by, kdyby i ze strany kontrol MF dospěli zejména kontroloři z GŘŘ ke změně přístupu a při prováděných cenových kontrolách akceptovali a zvažovali i existenci vyhlášky, ne jenom cenového výměru. Zástupce MF konstatoval, že při výkonu cenových kontrol u oblastí, které neupravuje cenový výměr, postupují v souladu s vyhláškou 428/2001 Sb. (např. struktura kalkulace).

Na dotaz týkající se časového výhledu, kdy bude k dispozici návrh cenového výměru pro roky 2022-2026 pro Výbor VaK, bylo zástupcem MF konstatováno, že po ukončení prováděných analýz na MF (předpoklad koncem ledna 2021), bude MF schopno předložit návrh cenového výměru zhruba do 14 dnů od dokončení novelizace vyhlášky 428/2001 Sb., ve vazbě na vypořádání připomínek.

Závěr:

Výbor VaK vzal uvedenou informaci na vědomí.

4. Různé

- a) *Informace MZe k projednávání návrhu změn vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů*

Zástupce MZe informoval o postupu legislativního procesu novelizace vyhlášky č. 428/2001 Sb. Dnes je poslední den na předložení připomínek v rámci mezirezortního připomínkového řízení.

Dále se dotázal zástupce MF, jestli obdržené připomínky ze strany MF obsahují i připomínky odboru cenové regulace. Zástupce MF uvedl, že se jedná o připomínky nejenom odboru cenové regulace, ale také odboru účetního, případně odboru regionálních rozpočtů. Při vypořádání je MF schopno vytvořit tým složený z členů dotčených odborů, aby byl proces vypořádání komfortnější.

Předseda Výboru VaK vysvětlil zástupci MF, který navrhoval, aby proces vypořádání připomínek probíhal najednou se všemi předkladateli připomínek, zaužívaný proces vypořádávání připomínek dodržovaný v rámci sekce vodního hospodářství, který je transparentní pro všechny zúčastněné strany.

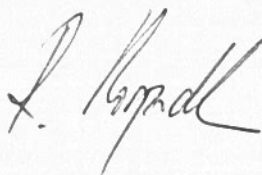
b) Informace MZe k činnosti odboru hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK ve 2. pololetí 2020.

Zástupce MZe informoval členy Výboru VaK o činnosti odboru hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK v 2. pololetí roku 2020. Veškeré činnosti jsou smysluplné a přinášejí výsledky v podobě zvyšování tlaku na plnění si zákonných povinností subjektů působících v sektoru VaK a zvyšující se kvality sbíraných dat. Informace tvoří přílohu č. 2 zápisu.

Předseda Výboru VaK poděkoval za účast a za spolupráci v roce 2020 a jednání ukončil.

Zapsali: Ing. Želmíra Macková, MBA

Ing. Radek Hospodka, tajemník



Schválil: Ing. Aleš Kendík
předseda



Přílohy:

1. Informace k transformaci společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. (SVS) ve vztahu k naplnění dotačních podmínek Operačního programu Životní prostředí
2. Informace MZe k činnosti odboru hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK ve 2. pololetí 2020

Originál zápisu je uložen u tajemníka.

Příloha č. 1

Informace k transformaci společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. (SVS) ve vztahu k naplnění dotačních podmínek Operačního programu Životní prostředí

V souvislosti se zapojením společnosti SVS na pozici žadatele o poskytnutí dotace z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) 2014-2020 bylo ze strany poskytovatele dotace Ministerstva životního prostředí (MŽP) jako Řídícího orgánu OPŽP a Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP) jako jeho Zprostředkujícího subjektu provedeno **posouzení souladu provozní situace společnosti SVS s podmínkami OPŽP**.

Předmětem posouzení byl nově aplikovaný provozní model společnosti SVS, tzv. *vlastnický model se servisním prvkem*.

Na základě rozhodnutí akcionářů společnosti SVS na odkup 50,1 % akcií provozní společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. (SČVK) od francouzské společnosti Veolia se společnost SVS stala od 1. ledna 2019 100% vlastníkem provozní společnosti SČVK. Do takto vytvořeného vlastnického modelu provozování byl z rozhodnutí akcionářů včleněn tzv. servisní prvek, který je v praxi představován vyčleněním servisních služeb (servis vodohospodářského zařízení na území, které je vymezeno regionální působností společnosti SVS) ze společnosti SČVK do nové servisní firmy Severočeská servisní a. s. (SČS). Vlastníkem majoritního podílu ve společnosti SČS se stala společnost SVS, která v SČS prostřednictvím SČVK vlastní 75 % podíl, zbývající podíl 25 % je ve vlastnictví společnosti Veolia (v trvání na dobu určitou do roku 2030).

Z pohledu naplnění dotačních podmínek OPŽP, zejména Přílohy č. 7, resp. č. 6 Programového dokumentu OPŽP 2014-2020 byly posuzovány zejména tyto aspekty:

- 1) Provozování prostřednictvím dodavatele (společnosti SČS) poskytujícího servisní činnosti provozovateli (společnosti SČVK), v tom smyslu jednak **nastavení Provozní smlouvy** (uzavřené mezi SVS a SČVK) a zejména nastavení Servisní smlouvy (uzavřené mezi společnostmi SČVK a SČS).

S ohledem na skutečnost, že společnost SVS připravovala žádost o podporu z **Fondu soudržnosti 2004-2006**, byla již v té době v rámci naplnění podmínek přijatelnosti při podání žádosti provedena úprava Provozní smlouvy dle pravidel OPŽP pro tehdy aplikovaný oddílný model provozování.

Vzhledem k tomu, že ve stávajícím novém provozním modelu „vlastnický model se servisním prvkem“ je se stávající Provozní smlouvou provázána Servisní smlouva, byla tato Servisní smlouva v rámci naplnění dotačních podmínek ze strany MŽP/SFŽP explicitně posuzována.

SVS dle požadavků poskytovatele dotace, resp. pro naplnění podmínek poskytnutí dotace z OPŽP implementovala prostřednictvím své 100% vlastněné společnosti SČVK do **Servisní smlouvy** (uzavřené na období let **2021-2030**) následující principy:

- *Servisní poplatek*, resp. jeho jednotlivé nákladové skupiny dle struktury kalkulace vodného/stočného (vyjma přiměřeného zisku) budou/jsou v období,

na které je uzavřena Servisní smlouva, meziročně navyšovány indexem stanoveným na základě dané míry inflace.

- *Výše přiměřeného zisku* za poskytování servisních služeb bude/je po dobu trvání Servisní smlouvy zastropována.
- *Dělbá zisku* mezi akcionáře SČS bude probíhat podle předem stanoveného mechanismu, zohledňujícího efektivitu daného roku provozu a garantujícího příjem veřejného akcionáře (SČVK).
- Dále ve vztahu k *cenovému stropu pro náklady* vyplývající ze Servisní smlouvy:
 - Výnos SČS, tj. servisní poplatek, stanovený jako úplné vlastní náklady plus přiměřený zisk, nepřekročí pevně stanovenou výši nákladových položek (strop).
 - Strop bude moci být upraven pouze ex-ante a pouze na základě platných legislativních změn.
 - Výchozí hodnoty stropu budou odpovídat/odpovídají očekávané skutečnosti roku 2020 a jsou/budou členěny dle Přílohy č. 19 k vyhlášce č. 428/2001 Sb. v platném znění.

2) Dodržení pravidel Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

Soulad se ZZVZ společnost SVS doložila písemným stanoviskem Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) k aplikaci postupu dle ustanovení § 11 ZZVZ (podmínky pro aplikaci vertikální spolupráce), a to konkrétně při uzavření provozní smlouvy na provozování vodohospodářské infrastruktury mezi společnostmi SVS a SČVK a dále aplikace ustanovení § 155 odst. 2 ZZVZ mezi společnostmi SČVK a SČS.

MMR ve svém stanovisku konstatuje naplnění podmínek pro aplikaci zmíněných postupů dle ZZVZ.

Na základě posouzení dle bodů 1) a 2) výše vydalo MŽP v roce 2019 společnosti SVS kladné stanovisko k „dotovatelnosti“ aplikovaného vlastnického provozního modelu se servisním prvkem.

Na závěr připomínáme, že problematika nového modelu správy a provozování vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací v oblasti působnosti společnosti SVS byla na podnět MŽP diskutována již v rámci 12. jednání Výboru VaK s konstatováním Výboru, že dotčený vlastnický model se servisním prvkem není v rozporu s platnými ustanoveními Zákon o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb.

**20. jednání Výboru VaK, Informace MZe k činnosti odboru hlavního regulátora
a vrchního dohledu sektoru VaK ve 2. pololetí 2020**

Vyhodnocení oslovených vlastníků VaK v roce 2018 ve vztahu k obnově VaK

- Během léta 2018 bylo odesláno 1950 dopisů vybraným vlastníkům VaK k provedení kontroly tvorby prostředků na obnovu VaK.
- Smyslem výzev bylo mimo jiné doporučení, aby tito vlastníci případné změny zohlednili při výpočtu ceny pro vodné a stočné pro rok 2019 s přihlédnutím na sociální únosnost ceny pro obyvatele.
- MZe na základě dat z Porovnání za rok 2019 dané v roce 2021 vyhodnotí a bude Výbor VaK dále informovat.

Dohled nad předáváním dat od příjemců vodného a stočného na základě Přílohy č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., tj. dokladu Porovnání všech položek výpočtu (kalkulace) cen pro vodné a stočné za kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (Dále jen „Porovnání“)

- Od r. 2015 pozorován pozitivní trend počtů předaných Porovnání.
- V 11/2020 rozesláno cíleně 294 výzev těm subjektům, které zjevně tuto povinnost za rok 2019 nesplnily.
Pozn. V rámci zjednání nápravy je brán ohled na současnou situaci.
- Již reagovalo 212 oslovených, zbývá dořešit cca 30 % případů.
- Do budoucna je jednoznačně snaha tato data průběžně zkvalitňovat, tak aby bylo možno do Benchmarkingu zahrnovat celý sektor VaK v ČR.

Dohled nad předáváním dat od vlastníků a provozovatelů vodovodů se zaměřením na vykazování bilančních údajů charakterizující hospodaření s pitnou vodou podle jednotlivých majetků označených IČPE – identifikační čísla provozní evidence

- Zacíleno na skupinu provozovatelů, která vykazuje položku Voda nefakturovaná, z toho ztráty vody v trubní síti v nulové hodnotě.
- Zacíleno na skupinu provozovatelů, kde je podíl ztrát vody v trubní síti ve vztahu k množství vody vyrobené určené k realizaci roven nebo vyšší než 30 %.
- Celkem osloveno výzvou v 11/2020 k vyjádření:
 - Nulové ztráty: 492
 - Ztráty nad 30%: 186
 - Kombinace obou skutečností v rámci jednoho provozovatele: 47
- Dosud přišlo cca 60% odpovědí, informativně zatím z průběžných výsledků vyplývají nejčastější důvody:
 - u nulových ztrát ve většině případů jde o chybné vyplnění (asi ¼ případů) v rozporu s pravidly, v ojedinělých případech jde o zdůvodnění "nulových ztrát" zejména na základě rozdílů v přesnosti měření nebo se vyhodnocováním ztrát nezabývali (obě kategorie zastoupeny předběžně asi 5 % případů
 - u vykazovaných ztrát nad 30 % je nejčastější uváděnou příčinou významná porucha vodovodu v daném roce (předběžně asi ¼ odpovědí).
- Počátkem roku 2021 bude MZe urgovat odpovědi subjektů, které ve stanoveném termínu nereagovaly.
- MZe odpovědi zpracuje a bude Výbor VaK dále informovat.

Identifikace obcí, které s vyšší mírou pravděpodobnosti neplní svou povinnost vést majetkovou a provozní evidenci a také Porovnání

- MZe identifikovalo obce, u nichž se lze z vyšší pravděpodobností domnívat, že jsou vlastníky VaK a neplní ZVK. Těchto obcí bylo identifikováno celkem 113.
- MZe dále identifikovalo obce, které pravděpodobně vlastní VaK, ale není zcela zřejmé, zda tento majetek je nebo není pro veřejnou potřebu. Těchto obcí je celkem 106.
- Od 01/2021 MZe vyzve tyto obce k vyjádření a postupně bude individuálně jednáno s cílem zjednání nápravy.

Zpracoval Odbor 15160, za správnost: Ing. Radek Hospodka, ŘO